

Проблеми національної економіки

УДК 657.11

Коблянська Олена Іванівна

кандидат економічних наук, доцент

Університет банківської справи

Коблянская Елена Ивановна

кандидат экономических наук, доцент

Университет банковского дела

Koblianska Olena

Candidate of Economic Sciences, Docent

Banking University

Бандуровська Алла Василівна

студентка

Університету банківської справи

Бандуровская Алла Васильевна

студентка

Университета банковского дела

Bandurovska Alla

Student of the

Banking University

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

МАЛОГО БІЗНЕСУ

ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА ЗАПАСОВ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

МАЛОГО БИЗНЕСА

FEATURES OF STOCK ACCOUNTING AT SMALL BUSINESS

ENTERPRISES

Анотація. Стаття є дослідженням особливостей обліку запасів на підприємствах малого бізнесу. З'ясовано, що в умовах переходу української економіки на інноваційний шлях розвитку підсилюється значимість малого бізнесу. В результаті на перший план виходить завдання реформування бухгалтерського обліку та звітності малих підприємств. Важко собі уявити підприємство, в діяльності якого тією чи іншою мірою не були б задіяні запаси. Вони потрібні для виготовлення продукції, адміністративних, збутових цілей та ін., тому питання правильного обліку таких активів дуже важливі. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» малі підприємства характеризуються: балансовою вартістю активів до 4 млн євро; чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до 8 млн євро; середньою кількістю працівників до 50 осіб. А згідно Господарського кодексу малі підприємства мають: річний дохід від будь-якої діяльності до 10 млн євро; середню кількість працівників за звітний період (календарний рік) до 50 осіб.

Необхідно зазначити, що організація обліку на підприємствах малого бізнесу має відповідати всім вимогам щодо обліку: забезпечувати інформаційну, контрольну, аналітичну та оціночну функції. Основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності. До одного із найважливіших завдань бухгалтерського обліку є забезпечення збереження майна та облік запасів на підприємстві. За базове розуміння категорії «запаси» необхідно прийняти визначення наведене в П (С) БО9 «Запаси», яке аналогічне визначенню наведеному в МСФЗ2 «Запаси». Облік запасів і порядок їх оцінки у малих підприємствах регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». У бухгалтерському обліку запаси (товари) відображаються за

первісною вартістю. Систематичний облік запасів здійснюють у натуральному та грошовому вимірниках на рахунках другого класу плану рахунків (20). Бухгалтерський облік усіх видів запасів здійснюють в аналітичному розрізі з урахуванням вимог щодо забезпечення кількісно-сумовою та якісною інформацією про рух і наявність товарів. Документальне оформлення надходження, наявності і витрачання запасів є надзвичайно відповідальним процесом у роботі підприємств малого бізнесу.

Ключові слова: підприємства малого бізнесу, облік запасів, бухгалтерський облік.

Аннотація. Стаття представляє собою дослідження особливостей учета запасов на підприємствах малого бізнесу. Установлено, що в умовах переходу української економіки на інноваційний шлях розвитку посилюється значимість малого бізнесу. В результаті на перший план виходить задача реформування бухгалтерського учета и отчетности малых предприятий. Трудно себе представить предприятие, в деятельности которого в той или иной степени не были бы задействованы запасы. Они нужны для изготовления продукции, административных, сбытовых целей и др., поэтому вопрос правильного учета таких активов очень важен. Согласно Закону Украины «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине» малые предприятия характеризуются: балансовой стоимостью активов в 4 млн евро; чистым доходом от реализации продукции (товаров, работ, услуг) в 8 млн евро; средней численностью работников до 50 человек. А согласно Хозяйственного кодекса малые предприятия имеют: годовой доход от любой деятельности в 10 млн евро; среднюю численность работников за отчетный период (календарный год) до 50 человек.

Необходимо отметить, что организация учета на предприятиях малого бизнеса должна соответствовать всем требованиям по учету: обеспечивать информационную, контрольную, аналитическую и оценочную функции. Основной задачей организации учета на малых предприятиях является создание такой системы получения информации, которая бы обеспечивала реальное управление субъектом малого предпринимательства и приумножения дохода от его деятельности. Одной из важнейших задач бухгалтерского учета является обеспечение сохранности имущества и учет запасов на предприятии. Под базовым пониманием категории «запасы» необходимо принять определение, приведенное в П (С) БО9 «Запасы», которое аналогичное определению, приведенному в МСФЗ2 «Запасы». Учет запасов и порядок их оценки в малых предприятиях регулируется Положением (стандартом) бухгалтерского учета 9 «Запасы». В бухгалтерском учете запасы (товары) отражаются по первоначальной стоимости. Систематический учет запасов осуществляют в натуральном и денежном эквивалентах на счетах второго класса плана счетов (20). Бухгалтерский учет всех видов запасов осуществляют в аналитическом разрезе с учетом требований по обеспечению количественно-суммовой и качественной информации о движении и наличии товаров. Документальное оформление поступления, наличия и расходования запасов является чрезвычайно ответственным процессом в работе предприятий малого бизнеса.

Ключевые слова: предприятия малого бизнеса, учет запасов, бухгалтерский учет.

Summary. The article is a study of the features of inventory accounting at small businesses. It is found that in the conditions of transition of the Ukrainian economy to the innovative way of development the importance of small business is increasing. As a result, the task of reforming the accounting and reporting of

small businesses comes to the fore. It is difficult to imagine an enterprise whose activities would not in any way involve inventories. They are necessary for the production job, administrative and marketing purposes, etc., so the issues of proper accounting of such assets are very important. According to the Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine", small enterprises are characterized by: carrying value of assets up to 4 million euros; net income from sales of products (goods, works, services) up to 8 million euros; the average number of employees is up to 50 people. In addition, according to the Commercial Code, small businesses have: annual income from any activity up to 10 million euros; average number of employees for the reporting period (calendar year) up to 50 people.

It should be noted that the organization of the accounting of small businesses must meet all the requirements for accounting: to provide information, control, analytical and evaluation functions. The main task of organizing small business accounting is to create a system of information retrieval that would provide real management of the small business entity and multiply the income from its activities. One of the most important tasks of accounting is to ensure the preservation of property and inventory in the enterprise. The definition "Inventories" given in AR(S) 9, which is similar to the definition in IFRS 2 "Inventories", should be taken for the basic understanding of the category "inventories". The accounting of inventories and the procedure for their valuation in small enterprises is governed by Accounting Requirement (Standard) 9 "Inventories". In accounting, inventories (goods) are carried at baste cost. The systematic accounting of inventories is carried out in the physical and monetary accounting measurement in the accounts of the second class of the plan of accounts. Accounting for all types of inventories is carried out in an analytical context, taking into account the requirements for providing accrual and qualitative information on the goods movement and availability.

Documenting the receipt, availability and use of inventory is an extremely responsible process for small businesses.

Key words: *small business, inventory accounting, accounting.*

Постановка проблеми. В умовах переходу української економіки на інноваційний шлях розвитку підсилюється значимість малого бізнесу. Малий бізнес, володіючи високою гнучкістю, здатний швидко адаптуватися до мінливих умов ринку і виконує найважливіші економічні і соціальні функції. Недостатня розвиненість вітчизняного малого бізнесу викликає необхідність надання йому державної підтримки в різних напрямках, включаючи і сферу обліку та звітності. На наш погляд, негативним моментом, стримуючим сьогодні розвиток малого підприємництва в Україні, є відсутність достовірної інформації про стан малих підприємств і результати їх діяльності. Така інформація необхідна як для держави, що встановлює політику розвитку малого підприємництва, так і для інвесторів, які забезпечують приплив фінансових ресурсів в малий бізнес. В результаті на перший план виходить завдання реформування бухгалтерського обліку та звітності малих підприємств, рішення якого дозволить підвищити інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність підприємств малого бізнесу.

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. І суб'єкти малого підприємництва не є винятком. Бухгалтерський облік є базою для прийняття управлінських рішень менеджментом, власниками [6, с. 180]. Важко собі уявити підприємство, в діяльності якого тією чи іншою мірою не були б задіяні запаси. Вони потрібні для виготовлення продукції, адміністративних, збутових цілей та ін.. тому питання правильного обліку таких активів дуже важливі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням бухгалтерського обліку присвячені праці таких вітчизняних учених, як: Ю.

Подмешальська, М. Ф. Айзатова, І. М. Васькович, Н. О. Вороная, Н. В. Хоча, Л. Ю. Шевців, О. Е. Лубенченко. З огляду на впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), процес дослідження бухгалтерського обліку є безперервним і необхідним. А введення в дію змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» потребують додаткового дослідження та тлумачення особливостей організації обліку малих підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Розглянути особливості обліку запасів на підприємствах малого бізнесу.

Виклад основного матеріалу. Поняття «мале підприємство» було введене в Україні в 1991 році п. 2 ст. 2 Закону України «Про підприємства в Україні». З 01.01.2004 р. Закон № 887 утратив свою дію з вступом в силу Господарського кодексу України від 16.01.2003 р. № 436 – IV. Проте з 01.01.2018 р. вступив в силу Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 05.10.2017 р. № 2164–29, яким визначено критерії визнання «мікро підприємство», «мале підприємство», «середнє підприємство» «велике підприємство».

За законодавством України суб'єкти малого підприємництва це:

- фізичні особи, зареєстровані у встановленому порядку як суб'єкти підприємницької діяльності;
- юридичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності [1].

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» малі підприємства характеризуються:

- балансовою вартістю активів до 4 млн євро;
- чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до 8 млн євро;
- середньою кількістю працівників до 50 осіб.

Згідно Господарського кодексу малі підприємства мають:

- річний дохід від будь-якої діяльності до 10 млн євро;
- середню кількість працівників за звітний період (календарний рік) до 50 осіб.

Необхідно зазначити, що організація обліку на підприємствах малого бізнесу має відповідати всім вимогам щодо обліку: забезпечувати інформаційну, контрольну, аналітичну та оціночну функції. Основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності [4, с. 12].

Згідно з діючим законодавством України малі підприємства, що відповідають критеріям визначеним в п. 291 ПКУ мають право на застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності [2].

Для розвитку та сталого функціонування малого бізнесу необхідні чіткі і прості у використанні і розумінні схеми обліку, які стануть для керівництва основою стабільного функціонування. Серед багатьох існуючих факторів, які відображаються на організації бухгалтерського обліку малих підприємств, більшість вчених-економістів, виділяють наступні:

1. Обмежені фінансові можливості щодо залучення висококваліфікованих фахівців з бухгалтерського обліку і з інших сфер (зокрема, юриспруденції, маркетингу, менеджменту). Тут важливо знати і розуміти, що первинна постановка обліку – така ж необхідна умова при організації підприємства, як і упорядкування його установчих документів.
2. Потреба у всебічних знаннях законодавства для здійснення своєї діяльності. Для організації навіть невеликого підприємства необхідно всебічне знання існуючої законодавчої бази: цивільного,

податкового, трудового, валютного, митного, зовнішньоекономічного законодавства. Відсутність відповідних знань часто використовується протилежною стороною в своїх інтересах. Недостатність правової освіти та відсутність знань з організації документообігу є сьогодні одними з найбільш актуальних проблем.

3. Невелика кількість працюючих. Оскільки обсяги діяльності не дозволяють зайняти весь робочий час співробітника виконанням виключно його спеціальних обов'язків, його просять також виконувати інші роботи, в тому числі ті, які потребують знань з інших галузей, фахівців з яких у підприємства немає. Таким чином, малі підприємства в більшому ступені потребують універсальних працівників.
4. Слабка захищеність перед податковими та іншими контролюючими органами. Відсутність можливості тримати висококваліфікованих фахівців і недосконалість існуючої судової системи призводить до того, що перевіряючий орган може здійснювати протиправні дії, змушуючи переплачувати податки, робити інші дії, які принижують персонал та інтереси суб'єктів малого підприємництва.
5. Недостатнє знання керівництвом завдань бухгалтерського обліку. В системі управління організацією бухгалтерський облік виконує функцію зворотного зв'язку, тобто надає інформацію керівнику про те, чим він керує і до яких наслідків це призводить [3, с. 238].

До одного із найважливіших завдань бухгалтерського обліку є забезпечення збереження майна та облік запасів на підприємстві.

За базове розуміння категорії «запаси» необхідно прийняти визначення наведене в П (С) БО9 «Запаси», яке аналогічне визначенню наведеному в МСФЗ 2 «Запаси». Відповідно до П (С) БО9 запаси – це активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної

господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. Таким чином, в П (С) БО9 та МСФЗ 2 запаси розглянуті виключно з точки зору можливості віднесення їх до активів підприємства [8, с. 164].

Одиницею бухгалтерського обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид). Класифікація запасів, наведена в п. 6 П (С) БО 9 і п. 1.3 Методрекомендацій № 2, передбачає ділення запасів для цілей бухгалтерського обліку залежно від способу, яким вони отримані, та напрямку, в якому їх використовуватимуть. Відповідно до зазначеної класифікації запаси включають:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- незавершене виробництво у вигляді незакінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незавершених технологічних процесів;
- готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу та відповідає технічним і якісним характеристикам, передбаченим договором або нормативно-правовим актом;
- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;
- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року;

- поточні біологічні активи, які оцінюються згідно з П (С) БО 9, а також сільськогосподарську продукцію та продукцію лісового господарства після її первісного визнання [5].

Облік запасів і порядок їх оцінки у малих підприємствах регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». У бухгалтерському обліку запаси (товари) відображаються за первісною вартістю. Відповідно до П (С) БО 9 «Запаси» первісною вартістю запасів придбаних за плату, є собівартість, яка складається з таких фактичних витрат:

- суми, сплаченої за договором постачальнику (продавцю) за врахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита (під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності);
- суми непрямих податків, сплачених у зв'язку з придбанням запасів, що не відшкодовуються підприємству;
- транспортно-заготівельні витрати (витрати на заготівлю запасів, вантажно-розвантажувальні роботи, транспортування, страхування ризиків транспортування запасів);
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Використання виробничих запасів підприємства є обов'язковою умовою здійснення виробничого процесу. Запаси у виробництві використовують одноразово і переносять повністю свою вартість і собівартість виготовленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг), на відміну від основних засобів. Від правильного ведення обліку запасів залежить достовірність даних про отриманий підприємством прибуток.

Систематичний облік запасів здійснюють у натуральному та грошовому вимірниках на рахунках другого класу плану рахунків (20). За

дебетом 20 рахунка відображають збільшення балансової вартості запасів внаслідок їх надходження, а за кредитом 20 рахунка – зменшення вартості запасів внаслідок їх відбуття або уцінки. Якщо мале підприємство використовує загальний план рахунків, виробничі запаси обліковують на рахунку 20 «Виробничі запаси», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» [9, с. 66].

Бухгалтерський облік усіх видів запасів здійснюють в аналітичному розрізі з урахуванням вимог щодо забезпечення кількісно-сумовою та якісною інформацією (марка, розмір, сорт тощо) про рух і наявність товарів. За умови застосування методу оцінки за ціною продажу підприємства роздрібною торгівлі можуть здійснювати аналітичний облік товарів тільки в сумовому вираженні. Аналітичний облік запасів здійснюють у розрізі видів запасів, місць зберігання, матеріально відповідальних осіб.

Питання про те, за якою вартістю необхідно відображати запаси у бухгалтерському обліку, виникає у двох випадках: під час зарахування на баланс підприємства та на дату балансу. Запаси відображають на дату балансу за найменшою з двох оцінок: чистою вартістю реалізації або первісною вартістю.

Основна мета підприємства при придбанні запасів – використовувати їх у власній господарській діяльності. При цьому під використанням запасів у господарстві, зазвичай, мають на увазі їх відпуск на такі цілі:

- виробництво продукції (робіт, послуг);
- загальновиробничі потреби;
- виправлення браку;
- загальногосподарські (адміністративні) потреби;
- забезпечення збуту продукції;
- будівництво (виготовлення) основних засобів;
- ремонт і поліпшення основних засобів.

Важливою умовою правильної організації обліку виробничих запасів є їх відповідне групування. На різних підприємствах виробничі запаси можуть мати різне призначення залежно від функції, яку вони виконують у процесі виробництва. Тому важливо правильно згрупувати (класифікувати) виробничі запаси на підприємстві за їх призначенням та роллю у процесі виробництва. На підприємствах кожна група запасів може складатися із десятків сотень назв, сортів, розмірів. Для раціонального обліку виробничих запасів, який би сприяв оперативній роботі, плануванню та бухгалтерському обліку, необхідно розробити деталізоване групування таких запасів. З цією метою на підприємствах перелік найменувань окремих видів запасів класифікується за визначеною ознакою. Виробничі запаси поділяються на групи, кожна група поділяється на підгрупи. У межах кожної підгрупи запаси, в свою чергу, групуються за профілем, маркою, сортом, а потім за розміром та ін. Бухгалтерський облік має забезпечити контроль за залишками, надходженням і витратами виробничих запасів на складі, що є важливою умовою для забезпечення збереження власності підприємства. Документальне оформлення надходження, наявності і витрачання матеріальних ресурсів є досить відповідальним процесом, який повинен забезпечити необхідну інформацію як для обліку, так і для контролю та оперативного управління рухом матеріальних цінностей [7, с. 12]. Вибір оптимального для підприємства методу оцінки вибуття запасів залежить від великої кількості зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на результати діяльності підприємства та його фінансовий стан.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного дослідження встановлено, що обов'язковою умовою чіткої організації бухгалтерського обліку на малих підприємствах є забезпечення відображення кожної господарської операції у відповідних документах. Оскільки підприємства малого бізнесу використовують безліч первинних

документів, що у свою чергу обумовлює значну трудомісткість обліку, виникає потреба застосування нагромаджувальних документів, які дозволятимуть здійснювати записи однорідних господарських операцій по мірі їх виникнення впродовж місяця чи періоду виконання робіт. Основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності. А необхідними умовами правильної організації обліку виробничих запасів є: чітка організація складського господарства; наявність інструкції з обліку запасів; розробка номенклатури запасів; розробка норм запасу і норм витрат запасів.

Перспективами майбутніх досліджень у сфері бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва є розробки щодо підвищення інформативності обліку та забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень.

Література

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22 березня 2012 р. № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> (дата звернення 22.01.2020).
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755 – VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 22.01.2020).
3. Айзатова М. Ф. Особливості організації обліку на малих підприємствах в умовах адаптації до змін законодавства / М. Ф. Айзатова, Л. М. Макарова // Молодий вчений. 2014. № 5. С. 237–240.

4. Васькович І. М. Організація бухгалтерського обліку на підприємствах малого бізнесу в Україні / Васькович І. М. // WORLD SCIENCE. 2018. № 1 (29). С. 11–14.
5. Вороная Н. Запаси та їх класифікація / Н. Вороная, М. Нестеренко, Н. Чернишова // Податки та бухгалтерський облік. 2018. № 50. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/june/issue-50/article-37370.html> (дата звернення 22.01.2020).
6. Лубенченко О. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу та її вдосконалення / О. Лубенченко, О. Лаптева // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління. 2016. Вип. 37. С. 178–187.
7. Подмешальська Ю. В. Облік виробничих запасів / Ю. В. Подмешальська, Є. К. Зайберт // Ефективна економіка. 2018. № 3. С. 7–15.
8. Хоча Н. В. Основні підходи до вибору форми організації обліку на малому підприємстві / Н. В. Хоча // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 14 (2). С. 162–166.
9. Шевців Л. Ю. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Облік на малих підприємствах» / Л. Ю. Шевців. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 129 с.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro rozvytok ta derzhavnu pidtrymku maloho i serednoho pidpriemnytstva v Ukraini» vid 22 bereznia 2012 r. № 4618-VI. [Law of Ukraine «On Development and State Support of Small and Medium-Sized Entrepreneurship in Ukraine» of March 22, 2012 No. 4618-VI.]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> (accessed 22.01.2020).

2. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755 – VI. [Tax Code of Ukraine № 2755 of 02.12.2010 – VI.]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 22.01.2020).
3. Aizatova M. F., Makarova L. M. (2014) Osoblyvosti orhanizatsii obliku na malykh pidpriemstvakh v umovakh adaptatsii do zmin zakonodavstva [Features of organization of accounting at small enterprises in the conditions of adaptation to changes of the legislation] // Molodyi vchenyi. No. 5. PP. 237–240.
4. Vaskovych I. M. (2018) Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku na pidpriemstvakh maloho biznesu v Ukraini [Organization of accounting at small business enterprises in Ukraine] // WORLD SCIENCE. No. 1 (29). PP. 11–14.
5. Voronaia N., Nesterenko M., Chernyshova N. (2018) Zapasy ta yikh klasyfikatsiia [Inventories and their classification] // Podatky ta bukhhalterskyi oblik, no 50. Available at: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/june/issue-50/article-37370.html> (accessed 22.01.2020).
6. Lubenchenko O., Laptieva O. (2016) Orhanizatsiia obliku na pidpriemstvakh maloho biznesu ta yii vdoskonalennia [Organization and accounting of small business enterprises] // Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho ekonomiko-tekhnologichnoho universytetu transportu. Seriia: Ekonomika i upravlinnia. Vol. 37. PP. 178–187.
7. Podmeshalska Yu. V., Zaibert Ye. K. (2018) Oblik vyrobnychych zapasiv [Accounting for production inventories] // Efektyvna ekonomika. No 3. PP. 7–15.
8. Khocha N. V. (2017) Osnovni pidkhody do vyboru formy orhanizatsii obliku na malomu pidpriemstvi [Basic approaches to choosing a form of accounting organization in a small business] // Naukovyi visnyk

Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo. Vol. 14 (2). PP. 162–166.

9. Shevtsiv L. Yu. (2014) Konspekt lektsii z navchalnoi dystsypliny «Oblik na malykh pidpriemstvakh» [Synopsis of lectures on the discipline «Accounting for small businesses»]. Lviv: LNU im. I. Franka. (in Ukrainian).